

Intervju med Abel Prieto:

Ingen återgång till kapitalism

Atilio Boron

”Obama är onekligen mer begåvad. Men han är maktens fånge”, varnar Abel Prieto, kubansk parlamentariker och f.d. kulturminister.

Atilio Boron, ledande statsvetare och politolog i Latinamerika, professor vid Buenos Aires universitet, ställer frågorna.

Till att börja med undrar jag över hur det kom sig att revolutionen ända från början tillmätte kulturen så stor betydelse, något som ofta hamnar i skuggan av de ekonomiska och sociala framstegen.

Din fråga påminner mig om Fidel ord att bara kulturen och idéerna kan ge upphov till en revolution. Det utgår från både Martí's och Gramscis tankevärld och ligger nära Ches tankar om den nya människan och vad som verkligen krävs för människors och samhällets övergång till socialism. Det som har burit vår revolution hela vägen - på ett eller annat sätt, i sicksack, med tillbakagångar, svårigheter, hinder som ibland verkade oöverbärande – har varit de socialistiska idéernas kulturella hegemoni.

Hur kunde kubanerna hålla ut under 90-arens förfärliga kris, om inte tack vare mycket stark övertygelse och glasklar medvetenhet om att det utrymme vi erövrat för rättvisa och verklig demokrati måste försvaras? Det har mycket att göra med den tidiga alfabetiseringskampanjen, bokförlagen, kulturhus som Casa de las Américas - Amerikahuset, Filminstitutet Icaic, det vill säga hela den struktur för att föra vidare, utveckla och demokratisera det kulturarv som föddes med nationens tillblivelse. Fokus och engagemang har växlat genom tiderna. Fidel har hela tiden prioriterat kulturen, precis som Raul idag. Detta är utmärkande för vår socialism.

USA-kulturen har ju genom tiderna slagit igenom omedelbart i Karibien och jag får intrycket att det blir allt svårare för Kuba att undandra sig dess inflytande. I vilken mån är det så och hur ska det då kunna motverkas?

När jag talade om Ches ”Socialismen och människan på Kuba” i Rosario, kom jag ihåg hur Che framhöll vikten av att bekämpa nedärvda synder. Problemet idag är att dessa gamla synder fortfarande måste bekämpas och att konsumismens lättsinniga budskap och den USA-vurm, som idealiserar USAs ”way of life” har vunnit mark i vissa samhällsskikt här och förgiftar det andliga klimatet. Men jag är övertygad om att vår kulturella identitet ska kunna hålla stånd mot detta. Men självklart kan vi inte lita på att det kan ske spontant. Vi måste stärka de goda krafterna och skapa nya paradigmer.

En fråga som vi får hela tiden är om den pågående uppdateringen av Kubas socialistiska modell innebär en återgång till kapitalismen. Vad säger du om det?

Kom ihåg att riktlinjerna för uppdateringen hade diskuterats och påverkats grundligt av hela befolkningen innan de antogs. Och de handlar om ickestatliga produktionsformer, inte om privatisering av statlig egendom. Staten arrenderar ut mark till kooperativ och familjer, de får bruksrätt mot löfte att bruka jorden, men den förblir i hela folkets ägo. Det är motsatsen till privatisering, den grundläggande principen är att ingen kan samla på sig

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande 4 kommersiell-inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För kopia av denna licens besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/>. Det har publicerats i www.globalarkivet.se

forts från sid 3

egendom. Och det är de statliga socialistiska företagen som utan de byråkratiska hinder som hämmat dem, nu ska ta oss ur krisen med större rörelsefrihet, möjligheter och effektivitet.

Den kostnadsfria allmänliga hälsovård som sänkt barnadödligheten till den rika världens nivåer berörs inte. Detsamma gäller det kostnadsfria allmänliga utbildningsväsendet så att alla kubaner i enlighet med ansträngning, förmåga och begåvning ska kunna gå hela vägen från lågstadium till universitet utan att betala ett öre. Detta är viktigt. Privatiseringspolitik är absolut utesluten.

Högermedierna förfasade sig över att en miljon skulle avskedas och talade om brutala åtgärder.

Det är ju inte sant. Vi gick noggrant igenom vilken personal som verkligen behövdes inom den offentliga förvaltningen och företagen, arbetsplats för arbetsplats. Det konstaterades att mängder av anställda inte behövdes i förvaltningen, men att ställa dem på gatan är oss helt främmande och Raul, som är själva sinnebilden av antikapitalist, insisterar på: att ingen ska lämnas åt sitt öde.

Hur är det med de unga? Börjar de strunta i politiken?

Den generation som anföll Moncada och stred i bergen går ur tiden av biologiska skäl, förr eller senare. Raul har länge lett en process för att lyfta fram nya generationer till viktiga poster och nationalförsamlingen valde Miguel Díaz Canel till hans vice. Till samma generation hör också utrikesminister Bruno Rodríguez, med rötter i ungdomsrörelsen. Och i såväl centralkommittén som i nationalförsamlingen finns nu många väl meriterade yngre. Vi har en ungdomlig förtrupp som är starkt politiskt engagerad i revolutionens utveckling. Många vill diskutera mer, de vill delta och utrymnet för det växer och tas i anspråk. Detta är en av revolutionens stora utmaningar.

Nu kommer Journalistförbundet att hålla sin kongress och diskutera varför våra medier inte sköter sitt uppdrag. Det var ganska längesen som politbyrå uppmanade medierna att vara mer kritiska och bidra till att bekämpa korruption, byråkrati och misstag. Och det har hänt en del. Granma ägnar en helsida varje fredag åt insändare som tar upp allvarliga problem och en undersökande journalistisk har vuxit fram för att komma till rätta med korruption och byråkratiskt krångel som sätter käppar i hjulen för nödvändiga förändringar.

Ungdomen vill väl resa och lära känna andra länder?

Redan från första början visade vi det kapitalistiska filmutbudet, det europeiska, italienska, franska, nordamerikanska, likaväl av god kvalitet som sämre. Till skillnad från t ex Sovjetunionen har vi hela tiden insett att ur förbud mot det utländska kommer inget gott. Det vore ett allvarligt misstag som bara leder till att folk börjar idealisera den värld som de utestängs ifrån.

Vad har Obamas inflyttning i Vita huset betytt? Vad har hänt när det gäller blockaden och De 5?

Blockaden ligger fast, oförändrad i grunden. Det Obama åstadkommit är effektivare förföljelse av banker och företag

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För kopia av denna licens besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/>. Det har publicerats i www.globalarkivet.se

Foto Kaloian

i tredje land som inte anpassar sig till USAs blockadlagar. Allt fler företag döms att betala mångmiljonbelopp. Så Obamaregimens trakasserier mot Kuba har varit oerhört effektiva, framför allt inom finans- och banksektorn.

De lättnader som införts innebär att några utvalda artister och akademiker har fått visum för att delta i evenemang i USA. Men de får inte ta betalt, bara gratis visa upp vad de kan. De kan få ett dagtraktamente. De får inga gager eller betalning enligt upphovsrätten när andra tolkar deras verk.

De får inte ett öre av biljettintäkterna vid en konsert. Det skulle bryta mot blockadlagstiftningen. Och så fortsätter det, grymt strikt tillämpat. Obama har öppnat för studerande och akademiker i USA att söka tillstånd för studieresor till Kuba. Det är den "stora förändring" det talas om. Å andra sidan vidmakthålls speciallagstiftningen för kubanska utvandrare – Cuban Adjustmen Act - utan ändring. Medan den mest radikala antikubanska lobbygruppen oroar sig för att Kuba nu med avskaffad utresereglering kan förbereda en ny utvandringståg som Mariel 1980, för att översvämma Miami med kommunister.

Förklara Cuban Adjustmen Act - "torrfotsregeln" - många känner inte till den

Den innebär att en kuban som sätter sin fot på fast mark i USA direkt får uppehållstillstånd. Det är helt unikt. USA har två olika lagar för invandring. En för resten av världen och en enbart för Kuba. Mexikanare och centralamerikaner som försöker passera gränsen utan tillstånd får gränspoliserna skjuta ihjäl, men alla kubaner välkomnas direkt för att kunna användas i propagandan mot Kuba.

Även tidigare kunde kubaner utvandra men de måste

ha ett formellt utresetillstånd. Det har gällt sedan början av 1959 då Batistaanhängarna, diktaturens torterare, mördare, förskingrare av offentliga medel började lämna landet. Det ledde till krav på inbjudan från utlandet för att få utresetillstånd. Det har nu slopats. Men det har inte lett till någon utvandringssvåg, långt därifrån. Fidel sa engång "socialism kan bara byggas av fria kvinnor och män", den kan inte byggas med bakbundna händer.

Och när det gäller De 5?

René har återvänt hem till Kuba och jag hade förmånen att se hur folk här reagerade. Alicia Alonso arrangerade en balett för De 5 i Mellateatern och René var där. Det var rörande att se hur folk flockades för att omfamna honom och ta foton. Men Obama gjorde inte vad han borde.

Det vill säga att benåda alla De 5?

Han gjorde det inte. Han kunde ha gjort det. Men kom ihåg var Fidel sa: "Clinton kunde låta Elian återvända hem för opinionsmätningar visade att 60 procent av USAs folk ansåg att den lilla pojken skulle få återförenas med sin far på Kuba. [...] När vi kommit så långt att folkopinionen i USA vill att De 5 ska benådas, kommer så att ske."

Men om du jämför med Bush, så är Obama intelligent och har talets gåva. Bush är ett monster av okunnighet och illvilja. Obama har utan tvivel större begåvning. Men han är maktens fånge. För den som ska leda imperiet gäller först och främst att tillämpa den imperialistiska politiken till punkt och pricka.

Obama bestämde än en gång att ta med Kuba på listan över de länder USA anser stödjer terrorism.

Det är verkligen skamligt. Kuba är framför allt ett av de största offren för USAs-styrd terrorism: biologisk krigföring, sprängattentat mot hotell, bomber, sabotage... Allt har Kuba fått utstå. Men i Miami får överbevisade terrorister fristad: Posada Carriles, som själv skryter med sina illdåd, liksom även Orlando Bosch som fick dö av ålder hemma i sängen utan att ställas till svars för sina brott.

Nyligen invigdes Bushbiblioteket i Söderns Metodistuniversitet i Dallas, Texas. Där var pappa Bush, sonen Bush, Carter, Clinton och såklart Obama. Någon frågade Chomsky vad han tyckte om spektaklet och han sa: "Där har ni en enastående samling krigsförbrytare." Alla tillsammans, leende, till synes bra folk, men de är krigsförbrytare.

Översättning Eva Björklund

